

til hvad der igrigt er foresaldet idag, har jeg hørt sige, at det ærede Medlem fra Morsø (Chr. Ravn) fornøjede sig med at fremføre endel Urigtigheeder og Misforstaaelser og endel Ubehageligheder mod Ordføreren. Jeg finder det ikke Umagen værd at søge at berøbe ham denne efter hans Stilling saa meget naturlige Fornøjelse. Hvad det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm) angaar, skal jeg gaa forbi et Spørgsmaal, som ikke direkte foreligger her, nemlig nogle Udtalelser af Glæde over hans moderate Seire fra 1877 og 1878 angaaende Beskrivningen og Tilbodelsen til de 7 Fonds foruden Bevillinger paa Finantsloven, Altsammen Seire for det ærede Medlems Betragtning. Denne hele Overveelse hører imidlertid ikke hjemme her. Naar det ærede Medlem talte om Forslaget, der gaar ud paa at stemme det sidste Stykke af § 2 ud, nemlig dette henkastede Løfte om engang at faae et Forslag, som skal indeholde Noget om en Liendeafløsning, saa sagde det ærede Medlem, at jeg havde sagt, at det var at sætte en Kile ind i Lovforslaget. Tanken var ikke saaledes. Det vilde være at sætte en Kile ind i den fortsatte Forhandling af Sagen at bringe dette Spørgsmaal ind, som ikke ligger i selve Sagen. Der blev ganske rigtig spurgt af det ærede Medlem fra Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) hvorfor vi da havde sat det ind i Lovforslaget. Jeg forlanger ikke, at Nogen skal kunne erindre mine Udtalelser om denne Sag fra 1ste Behandling eller fra dengang, vi indbragte Lovforslaget, men vi sagde dengang, at vi toge Lovforslaget op, saaledes som Folkethinget havde afdækket det sidst, uden dermed at ville sige, at vi vare fornøjede med enhver Enkeltbed, eller uden dermed at ville tilkjendegive, at vi ikke vare villige til Smøbedommen paa flere Punkter, saa meget mere som tidligere Folkethingsudvalget havde vist den samme Tilbøjelighed, og jeg sagde, at var der et Punkt ved Lovforslaget, hvor jeg kunde have ønsket ikke at være med som de øvrige Forslagsstillere til at tage Lovforslaget, ganske som vi foresandt det, var det dette Punkt i sidste Stykke af § 2. Men de vide jo godt, at skjøndt vi viste den Forsigtighed under de daværende politiske Forhold i Folkethinget at tage Forslaget som Folkethingets eget Barn, udelukkede det ikke, at vi under 1ste Behandling fik at høre en Udsvikling, som gik ud paa, at vi vare stemme reaktionære Mennesker, som stillede et saadant Forslag, og mange Indvendinger derimod. Vi vilde netop gardere os paa dette første Stadium mod saadanne Indvendinger derved, at vi toge Forslaget bogstaaet; men vi have, da det har vist sig at være til Lettelse af den fortsatte Forhandling, taget det næstsidste Stykke af Lovens § 1 ud, hvortil det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds er med, uden at vi dermed have opgivet Forlangendet om, at vi skulde komme til, at Sædegaardseierne betale Noget for Fritagelsen

for at betale Liende. Vi opgive ikke det, fordi det ikke staar et Løfte om, at der siden skal bestemmes Noget om dette, og fuldstændig i Righed dermed have vi ment at kunne lade det andet Løftestykke gaa ud af § 2, som siger, at senest 3 Aar efter, at denne Lov er traadt i Kraft, skal Finantsministeren fremlægge et Forslag om Præsteliendens Afløsning. Man behøver ikke at spørge om Folkethingets Mening med Hensyn til Liendeafløsningen, thi den have vi haft Leilighed og ville senere faae Leilighed til at høre. Hvad vi ønske, er Liendens Afløsning; der staar tilbage at samle Anstuelserne om, paa hvilke Betingelser det skal ske; men der er ikke med et Ord Tale om Betingelserne i det Stykke af § 2, det har i den Retning aldeles ikke nogen Betydning. Jeg er tilbøjelig til at tro, at man ikke fra nogen Side ønsker at beholde Lienden, som den er. Vanskeligheden er blot at blive enig om Betingelserne for Afløsningen. Nu er det min Overbevisning, at Folkethingets Stilling overfor denne Politikk kan opretholdes ved Aar efter Aar at indbringe private Lovforslag eller ved at give sin Mening tilkjende paa anden Maade, og at vi staa akkurat lige saa nær, ikke et Haarsbred fjernere fra at realisere vore Planer, om dette Stykke staar i Lovforslaget eller ikke, og da jeg erkjender, at det i og for sig ikke har Noget med selve Lønningsspørgsmaalet at gjøre, forstaaer jeg ikke, hvorfor det ærede Medlem holder paa det. Det er jo ogsaa i Udvalget blevet oplyst, at det egentlig mere var paa Grund af en halvt tilfældig Afstemning og under andre Forhold, at dengang blev sat dette Forslag ind. Altsaa uopvændige Smaating, der ikke direkte vedrøre Sagen, skal man ikke lade staa. — Den Del af det Fordrag, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds har holdt, og som jeg hørte, syntes at gaa ud paa en Sammenblanding af Liendeafløsning og Liendeestergivning. Liendeafløsning er jeg en Ven af, og det ere vistnok Alle, men Liendeestergivning er noget Andet. Her staar man paa det Standpunkt, at Lienden er Statens Midler og derfor høre Statskassen til, men i det Dieblit man staar paa det Standpunkt, kan man ikke pludselig springe over paa det modsatte Standpunkt og sige, at Lienden hører de private Statsborgere til, thi det er to aldeles modsatte Standpunkter. Og da nu det ærede Medlem for Sorø efter i 20—30 Aar at have staaet paa det første Standpunkt, at Lienden er Statens, ved 1ste Behandling af denne Sag pludselig sprang over til den anden, at Lienden egentlig tilkom de private Statsborgere, reiste jeg Indsigelse derimod og sagde: Jeg staar ikke her som Folkets Repræsentant for at værne om Statskassen paa den Maade, at jeg skulde offre af den til de private Statsborgere, af hvilke flere i Aarenes Løb kunne have modtaget Lienden ved Arv eller Kjøb, det vil sige have kjøbt deres